

Zora vstaja dela se dan, ker Radion pere sam!

Razumna Mica uživa svoje življenje. Ne muči se z žehtanjem ali krtačenjem, za njo dela Radion. Radion sam? Ja!

Perite tako:

»Raztopite Radion v mrzli vodi, denite poprej namočeno perilo v to raztopino, kuhajte 20 minut, nato pa izplahnite!«

Perilo je čisto in snežno belo! Drgniti in krtačiti je nepotrebno, ker perilu in rokam samo škodi in — se postane mogoče lepši od tega?

Radion, idealno pralno sredstvo varuje perilo!

— Slovenska Matica objavlja: Poleg že v časopisih naznanjenih 33 poverjeništev so ustanovljena nadaljnja poverjenišтва ter so jih prevzeli gg.: 34 Celje: Anton Zorko, pis. predstojnik okrož. sod., za Celje, Sv. Jurij ob južni žel., Store Vojnik, Zalec; 35. Črnomelj: Niko Furlan, sodn. uradnik, za ves okraj; 36. Dolnja Lendava: Julij Amalietti, vodja zemlj. knjige, za ves okraj; 37. Krško: Jos. Vutkovič, ravnatelj mešč. šole, za Krško, Leskovec, Rajhenburg, Videm; 38. v istem okraju za Bregano, Catež, Jesenice, Krška vas, Vel. Dolino: Marija Bostele, učiteljica v Vel. Dolini; 39. Laško: Juro Kislinger, šolski upravitelj v Laškem; 40. Limbuš: Filip Podgornik, učitelj; 41. Metlika: Janko Cerček, sodnik, za ves okraj; 42. v škofje-loškem okraju za kraje Gorenja vas, Hovtavlje, Javor, Leskovec, Stara in Nova Oseljica, Poljane, Selce, Trata, Zelezniški, Ziri; Matej Miklavčič na Trati p. Gorenja vas; 43. Šmarje pri Jelsah: Martin Lavrač, viš. sod. oficijal, za ves okraj; 44. Vrhnika: dr. Avgust Leitgeb dež. sod. svetn. in sod. predstojnik, za ves okraj; 45. Osijek: Josip Kamnikar, učitelj glasbe v Osijeku, Opozarjamo na prvotni oklic, objavljen v vseh slovenskih dnevnikih. Za leto 1928. izidejo o Veliki noči 3 knjige, 1 znanstvena in 2 leposlovni za članarino 50 Din, plačljivo tudi v 5 mesečnih obrokih po položnicah ali ob sprejemu knjig. Prijave pri poverjenikih ali pisмено na društvo.

— Ne v potu svojega obraza ampak s pomočjo moderne znanosti peri svoje perilo! Peri perilo ne da pereš, »RADION« pere sam, pa radi tega še danes kupi en zavitek. Ne škodi perilu.

— Zimski šport! Mnogo tisoč src začne pri tej besedi hitreje biti. Ni lepšega, kakor po mili volji vrveti v krasnem svežem, čistem in jasnem zraku; toda treba je čuvati se nahlade. Proti temu ne koristijo debeli šali in krzna, ali pa samo malo, nasprotno pa so neudobni. Ako pa na jeziku raztopiš počasi nekoliko »KAISERJEVIH PRSNIH KARAMEL«, tedaj si se sigurno zaščitiš proti prehlajenju dihal. Zaradi tega bi moral vsak športas imeti pri sebi škatljo »KAISERJEVIH PRSNIH KARAMEL« s tremi jekami. Dobijo se v lekarnah in drogerijah.

Mimogrede omenim tudi, da je vsak učni načrt sam na sebi mrtev, dokler mu učitelj ne udahne življenja in otrokovega življenja, kot je Bog Adamu iz ilovice vdahnil človeško dušo. To dušo si mora učitelj ustvarjati in si jo izobraževati, pri tem ne sme prezreti čustvovanja, ki daje pečat vsemu našemu življenju. Pred znanjem je zanimanje, navdušenje, domišljija, zato naj se učitelj bolj briga, da bo v otroku zbudil zanimanje do snovi, ki sem jih navedel v načrtu, kot pa da bi zahteval od otrok, da bi jih obvladali s pametjo in govorom. Ne učenje snovi, ampak vzgoja čustva in domišljije je najvažnejše za to delo.

Mnogo razlage bi bilo treba za čitanje, pisanje in računstvo v I. razvidu. Opozarjam, da je tovariš Bregant spisal o tem večje delo ki bo prava uteha vsem onim, ki želijo praktičnih navodil. Dolžnost organizacije bi bila, da bi to knjigo čimprej založila, dolžnost vseh nas pa, da bi založništvo zagotovili takojšnjo razprodajo.

Vse one, ki soglašajo z načrtom, imajo proti njemu pomisleke, so jim stvari nejasne ali so do njega v kakršnemkoli interesnem razmerju, prosim, da mi sporočijo svoje mnenje, in sicer naravnost v Novo vas pri Raškeku. To pričakujem zlasti od znancev, potem pa od onih, ki dajejo s svojim javnim delom smeri naši prenovljeni pedagogiki. Le s pozitivno kritiko in izjavami, v katerih se razodeva zanimanje in dobra volja, si bom razčistil pojme in pognali ideje v delovanje.

(Dalje prihodnjič.)

— Kdor nima še Ročnega kataloga za leto 1927./28., ki stane le 16 Din in ki vsebuje vsestranska navodila, naj si ga takoj naroči v UČIT. TISKARNI, ker je v zalogi prav pičlo število izvodov. Ne zamudite prilike za nakup najcenejše knjižice, ki je že marsikoga obvarovala s svojimi nasveti in navodili občutne škode.

— Opozarjamo tovariše(ice) na inserat lekarne BAHOVEC, ki jo toplo priporočamo. — Enako naj se tovarišice in tovariši ozirajo pri nakupu in naročilih na tvrdke, ki inserirajo v »Učiteljskem Tovarišu«.

— Opozarjamo na inserat tvrdke ROZMAN in prosimo, da se p. n. učiteljstvo pri nakupu sklicuje na nj.

Iz Zveze državnih nameščencev za Slovenijo.

TRDA, NEIZPROSNA BESEDA.

Še pred nedavnim časom so nepoučeni mislili, da med nami ni več korupcije, tega najhujšega poveljnega zla. Oni, ki poznamo ves naš državni in upravni ustroj, pa smo vedeli, da se še vedno goljufa državljane, še vedno krade državi.

Ves strankarski ustroj, vsa od strank odvisna državna uprava (v Srbiji) je naravnost preračunana na nepošteno pridobivanje, večinoma na škodo države.

Nobena politična stranka, ki pravi, da je poštena in ji gre za dobrobit državljanov, ne bi smela sodelovati s stranko, ki ima in podpira korupcijonaše. Do eliminiranja teh elementov, makar cele stranke mora priti, ker prej ne bo reda in pošteno uprave. In v dosego tega visokega cilja se nam ni strašiti niti revolucije, s katero se je že grozilo. Ali kdo je sicer tisti, ki se je boji?

Poskusiti bo tudi — kdo se zopet boji, podati državi to dobroto — z nevtralnimi uradniško vlado — v tej bi smelo biti le polovica srbskih uradnikov — ki bi v nekaj letih izvela državo iz korupcijskega blata in iz nereda ter ustvarila podlago za nadaljnji gospodarski in kulturni razvoj države.

Ako pa so gospodarski krogi in merodajne osebe za to, da gresta še dalje letno 2 milijardi v žrelo korupcije, da vlada še dalje kaos in da se docela ubije državna misel, obdržite sedanji sistem. Potem pa ne tožite ako utegne iti naša ljubljena država k vragu, slovenski in sploh pošteni uradnik, ki nima zarade, pa med berače.

Odlomki iz uvodnega članka v »Našem Glasu« št. 2., glasilu Zveze drž. nam. za Slovenijo.

— Namesto zvišanja, hočejo znižati prejemke. V fin. odb. je vložen sledeči predlog dr. Sečero: Upokojenecem, ki so bili upokojeni pred dovršenimi 15. leti učinkovite službe in ki na dan 1. septembra 1923 niso dovršili 44. leta starosti, ne pripadajo od dneva uveljavljanja tega zakona osebne in družinske draginjske doklade, razen v slučaju, ako so bili upokojeni radi bolezni. Te določbe se ne nanašajo na staroupokojence in vojne invalide. S tem členom se izpreminja čl. 331. finančnega zakona za l. 1927./28.

Veliki župani ne morejo prejemati reprezentacijskih doklad, ne od države ne od samoupravnih teles. Civilnim vojaškim in prometnim državnim uradnikom in upokojenecem se z uveljavljenjem tega zakona zmanjšajo osebne in družinske draginjske doklade, in sicer: 1. v glavnih skupinah A I. kat. od 1. do 4. skupine za 10 odstotkov, v ostalih kategorijah in skupinah za 7 odstotkov; 2. v pomožnih in pripravniških skupinah po 5 odstotkov. Ta določba se nanaša na upokojence, upokojene po starem zakonu. Vse specialne doklade, bodisi po uredbi o draginjskih dokladah, bodisi po pravilniku o specialnih dokladah v denarju ali naturi državnim uslužbencem se zmanjšajo za 20 odstotkov. Vsi honorarji nagrade in tantijeme se z uveljavljenjem tega zakona zmanjšajo

za 30 odstotkov. Civilni, vojaški in prometni državni uradniki ne smejo imeti brezplačnega stanovanja v naturi večjega od 4 sob za uradnike glavnih skupin in od 3 sob za uradnike pomožnih in pripravniških skupin. Izdatke za kurjavo in vodovod je dolžan nositi ustanovalec. Uradniki in uslužbenci, ki imajo večje število prostorov, kakor je navedeno v tem členu, so dolžni plačati državni blagajni za vsak prostor po 1000 Din (!) mesečno. Ministrom se zmanjšajo osebne in družinske draginjske doklade za 20 odstotkov, narodnim poslancem pa za 15 odstotkov.

— Seja zastopnikov Čin. Saveza iz države za utrditev skupne organizacije in borbe za uradniške pravice. Glavni Savez državnih nameščencev je pozval predstavnike vseh pokrajinskih zvez na plenarno sejo upravnega odbora, ki se bo vršila 28. in 29. t. m. v Beogradu s sledečim dnevnim redom: 1. Poročilo predsednika o delovanju Glavnega Saveza za čas od 1. aprila 1927 dalje, o akciji glede predloga državnega proračuna za leto 1928./29. ter zlasti o reviziji uradniškega zakona in uredbi o razvrstitvi. 2. Poročilo predsedništva o uredbi glede penzijskega zaklada. 3. Regulacija sodniških plač z ozirom na položaj ostalih uradnikov I. kategorije. 4. Stik Glavnega Saveza z organizacijami državnih nameščencev v inozemstvu. (Mednarodna zveza državnih uradnikov in uradniške organizacije v drugih državah). 5. Splošno stanje naših organizacij z ozirom na izpremembo zveznega statuta in pristop novih strokovnih Udruženj v Glavni Savez. 6. Vprašanja in predlogi (med njimi zlasti predlog Zveze državnih nameščencev za Slovenijo glede ureditve pokojninskih prejemkov za tobačne delavce in delavke. Slovenijo bodo na plenarni seji zastopali načelniki Zveze državnih nameščencev za Slovenijo M. Paternoster in član odbora dr. Fr. Stegenšek, po eden zastopnik niž. uslužb., ter upokojenec, kakor je sklenila Zveza na seji 24. t. m.).

— Revizija uradniškega zakona. »Čin. novniški Glasnik« piše: Ze pred kratkim je bilo javljeno, da je v ministru priprave sestavljena komisija, ki ima na podlagi predlogov, ki so bili vposlani proti prejšnjemu osnutku za revizijo uradniškega zakona izdelati nov načrt. Po najnovejšem odloku pa je to delo prevzelo ministru financ in je tamkaj tudi že sestavljena komisija, v kateri je tudi predsednik Glavnega Saveza državnih uradnikov dr. Jovanović, ki bo morda le imel toliko vpliva, da omogoči pri kompliciranih vprašanjih v komisiji tudi sodelovanje zastopnikov raznih organizacij vladnih in Glavnem Savezu. — Predsednik Saveza bo razpolagal z vsemi predlogi, ki so jih posamezne organizacije — oziroma zveze poslale Savezu in bode z lahkoto zastopal interese državnih uradnikov, le vprašanje je, v koliko se mu bode posrečilo uveljaviti zahteve državnega uradništva.

— Dom državnih nameščencev v Ljubljani. Mestna občina ljubljanska je prodala posojilniškemu konzorciju in Zvezi državnih nameščencev v sredini mesta, za ljubljansko kreditno palačo prostor za zidanje »Uradniškega doma«, kjer naj bi bila bodoča centrala državnih nameščencev v Sloveniji.

Pokret učiteljic.

— In vendar je treba komentarja! Na dopis v »Učiteljskem Tovarišu« št. 27 z dne 19. januarja 1928 »Več kolegalnosti in zavesti za skupno delo« tole v pojasnilo in odgovor: Ne vem sicer na kateri šoli je bilo in katero mlajšo tovarišico misli dopisnik, z gotovostjo pa vem to, da na kmetih nekatero mlajše učiteljice preveč obremenjujejo. Poznam mlado učiteljico ki služi šele 2 leti, se pripravila na usposobljenostni izpit in vendar mora skoraj ves čas svojega službovanja poučevati dva razreda. Naj li taka potem še prireja igre, se udeležuje po raznih društvih in se izžerpa že prva leta? Vse, kar je prav! Prva naša dolžnost je delo v šoli.

Kdor je tam na mestu, stori vse, kar je v njegovi moči, dela celo za dva, takega pustite v miru, da se pripravi za izpit, ki mu je pred durmi. Tisti, ki venomer kriči samo o izvenšolskem delu, tak navadno ni najboljši učitelj v šoli. Prav amesten je bil predlog izvenšolskega učiteljskega šola! Večina učiteljskega iz srca pozdravlja ta predlog. Sama sem službovala celo vrsto let na kmetih, sem tudi mnogo izvenšolsko delovala, priznam pa, da sem bila v prvih letih preobložena z delom, kar ni ostalo brez posledic. Prav radi tega se zavzamem za naše najmlajše tovarišice. Ne izgovarjamo se: »Naj delajo, saj so mlade!« Mlajše moči imajo še dolgo službeno dobo pred seboj, morajo hraniti moči tudi za poznejša leta, da ne bodo po 20 službenih letih za vsako delo nesposobne. Vrh tega imajo najmlajše tovarišice komaj nekaj nad 1000 Din plače in si torej ne morejo privoščiti tako dobre in zadostne hrane kakor starejši. Zato nikakor ni tovariško, da nalagamo vsako večje in težje delo mladim uprav zato, ker so mladi. Delo se mora enakomerno porazdeliti med mlajše in starejše. To je pravično. Pač več tovarištva, več socialne ljubezni je treba v naših vrstah!

Ivanka Cegnarjeva.

Samoizobraževalna akcija Pov. UJU.

PROGRAM ZA II. IZOBRAŽEVALNI TEČAJ UJU POVERJENISTVA LJUBLJANA.

Poverjeništvu objavlja glasom sklepa VII. pokrajinske skupščine v Kranju naslednji program za II. izobraževalni tečaj:

1. Iz zgodovine Slovencev v 19. in 20. stoletju:

- Gospodarski in političen razvoj.
- Razvoj znanstva in šolstva.
- Razvoj umetnosti.

2. Žena v zgodovinskem razvoju, s posebnim ozirom na Slovenijo.

- Delovna šola.
- Nadaljevalno šolstvo.
- Izvenšolsko delo učiteljstva.

Objavljamo ta program že sedaj, čeprav nas loči do II. tečaja še dobrih pet mesecev, da imajo vsi udeleženci možnost pripraviti se temeljito na razpravne teme ter prispevati tako k poglobitvi in vsestranski pojavnosti teh važnih problemov. Kraj, čas in vse druge podrobnosti se bodo naznanili pravočasno, vsekakor najpozneje do konca maja.

Poverjeništvu UJU Ljubljana.

— oio Priročna knjižnica. Za privaten študij in za poglobitev v razpravne teme v izobraževalnih krožkih priporočamo vsem, ki vedo ceniti veliko važnost tega študija, da si naroče priporočene knjige v prvi brošuri za svojo priročno biblioteko. Navadna dopisnica na poverjeništvu UJU (Učiteljska tiskarna), na kateri naj se navedejo številke priporočenih knjig ter višina mesečnega obroka, zadostuje. Osrednji izobraževalni odsek poskrbi rade volje vse ostalo. Pri tej priliki opozarjamo, da so vse omenjene knjige zelo poceni: za nemške je cena od 25—28 Din, za slovenske pa od 6—12 Din, razun dveh Ušeničnikovih, ki stanejo 25 Din.

— oio Poročila o krožkovih sestanih, ki se sestavijo v dveh izvodih naj se odposiljajo na Poverjeništvu UJU — Ljubljana (Učiteljska tiskarna) ter na naslov referenta za samoizobražbo pri lastnem društvenem odboru. Poročila naj bodo zelo kratka, a vsebovati morajo vendar vse bistvene podatke. Statistika krožku pripadajočih ter navzočih članov naj ne manjka v nobenem poročilu. Nato sledi kratko označen razpravni predmet. Važno pa je, da se označi ime